

Ljubljana, 25. april 2012

Vladni pritiski na zniževanje pogodbenih cen izvajalcem zunanjih storitev potiskajo prevajalska podjetja na skrajni rob preživetja
Stališče Združenja prevajalskih podjetij glede varčevalnega ukrepa Vlade RS, povezanega s predlogi za znižanje pogodbenih cen izvajalcem prevajalskih storitev

V dejavnosti prevajanja in tolmačenja se v zadnjih letih soočamo s posledicami recesije tako v zmanjšanem obsegu povpraševanja kot v obliki konstantnega pritiska na znižanje cen. Pritisk se samo stopnjuje in to v taki meri, da že dolgo ne gre več za »zdravo« konkurenco, ki podjetja spodbuja in sili k večji notranji konkurenčnosti ter rasti in razvoju ob učinkovitih strokovnih, inovativnih in kakovostnih rešitvah. Procesi reorganizacije in optimizacija – ob krčenju vseh stroškov in zmanjševanju števila zaposlenih – so že večkrat ponovljeni in ne morejo dati nobene rešitve več, saj je že marsikje v podjetjih načeta poslovna substanca. V vrsti držav je prav področje javnega naročanja pomembno orodje države za proaktivno zmanjševanje negativnih učinkov krize, ki blaži upad povpraševanja v privatnem sektorju, v Sloveniji pa žal ni tako. Poleg tega, da beležimo zmanjšanje obsega javnega naročanja, se soočamo še z nekritično pretežno uporabo merila najnižje cene – povzročitelja začetka distorzije trga, ki pa se v nadaljevanju le še pogloblja.

Na področju razpisov za storitve prevajanja in tolmačenja to konkretno pomeni, da:

- že zadnjih nekaj let sistematično prihaja do pritiska na cene prijaviteljev s pretežno uporabo merila najnižje cene;
- zaradi cene, ki ne upošteva posebej postavke DDV, domači in tuji ponudniki niso v enakopravnem položaju;
- kljub inflaciji v preteklih letih le-ta v ocenjevanju cen s strani javnih naročnikov ni bila nikoli upoštevana;
- se še dodatno pojavljajo pritiski na zniževanje že tako »znižanih cen« v pričakovanju, da bo konkurenca naredila svoje oz. se bo vedno našel kak ponudnik, ki bo vsaj v posameznem primeru pripravljen sprejeti dobesedno vsakršno ceno;
- pričakovane cene ne omogočajo podjetjem pokrivanja stroškov v obsegu, ki sploh še lahko zagotavlja poslovanje podjetja (ne pozabimo, da so podjetja tudi davkoplačevalci, zaposlovalci ...);
- taka praksa izloča s trga predvsem kakovostne ponudnike, saj na ta način pogosto pridobivajo delo na razpisih ponudniki, ki ne izpolnjujejo niti minimalnih strokovnih in drugih zahtev, naročnik pa na koncu dobi slab izdelek/storitev, kar lahko povzroča (znatne) naknadne stroške.

Združenje prevajalskih podjetij pri GZS-ZPSD v dani situaciji seveda z razumevanjem sprejema in podpira vse tiste usmeritve in ukrepe vlade, ki bodo zagotovili večjo učinkovitost v vseh sferah gospodarstva in družbe in pomagali obrniti rezultate čim prej v čim bolj pozitivno smer. Vendar pa je iz vseh naštetih razlogov potrebno opozoriti, da primer pavšalnega 15% dodatnega pritiska na znižanje cen pač ni tak ukrep, nasprotno, je birokratski ukrep, ki bo kakovostne ponudnike storitev – podjetja, ki so leta vlagala v svoj razvoj in svoje zaposlene – kmalu privedel do brezizhodne situacije,

jih uničil ali pa odgnal v tuje loge (kjer bodo tudi plačevali davke). Danes je vsaj še v nekaterih podjetjih mogoče na ravni odstotka ali dveh balansirati s stroški, predvsem na račun razvoja in stroškov zaposlenih, kmalu tudi tega ne bo več. Znižanje cene za 15% namreč pomeni ravno tolikšno znižanje vseh stroškov podjetja – ali posameznih stroškov v večji meri, drugih pa v manjši. Stroškov energije, vzdrževanja, infrastrukture ... seveda ni mogoče zmanjšati niti približno za toliko (nekateri od njih celo naraščajo), davkov in prispevkov tudi ne – torej pridemo na koncu do plač, ki bi jih morali zmanjšati (ponovno) še za več kot 15%!? Nadaljnji komentar najbrž ni potreben. Ker storitve prevajanja in organizacije v prevajalskih podjetjih lahko opravljajo le strokovno usposobljeni ljudje s praviloma visoko izobrazbo, je potrebno njihove plače primerjati z ravnijo plač podobnih profilov zaposlenih tudi v javnem sektorju. Že samo primerjava podatkov po obstoječih plačnih razredih kaže v zadnjih letih namreč precejšnje in naraščajoče nesorazmerje med stroškom za stran prevoda, ki ga opravi prevajalec – zaposlen v instituciji državne uprave (oz. javnega sektorja) in ceno za stran prevoda, ki jo iztrži izvajalec na javnem razpisu, v škodo slednjega.

Združenje prevajalskih podjetij zato poziva Vlado RS k preklicu tega izjemno nevarnega pavšalnega ukrepa, na daljši rok pa k nujnim spremembam zakonodaje na področju javnega naročanja z uvedbo meril na osnovi najbolj ekonomične ponudbe in ne najnižje cene.

Združenje prevajalskih podjetij
pri GZS - ZPSD

Stališče GZS: GZS prejema proteste članov zaradi zahtev ministrstev in javnih institucij za znižanje cen proizvodov in storitev za 15 %
<http://mediji.gzs.si/slo//57631>